

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

הלבנת הון ושוק יצירות האומנות

בדומה למדינות רבות גם בישראל נפוצה התופעה של הלבנת הון, אשר מטרתה להפוך כספים שהושגו בפעילות עבריינית לגיטימיים, על ידי החדרתם לשוק בדרכים שונות תוך הסוואת מקורם. אחת הדרכים השכיחות להלבנת הון היא באמצעות רכישת ומכירת חפצי אומנות, ובעזרתה נוכל לבחון את מרכיבי העבירה.

מדוע דווקא יצירות אומנות להלבנת הון?

כאמור, עבירת הלבנת הון מתייחסת לכספים שהושגו בדרכים בלתי חוקיות, כגון סחיטה, סחר בבני אדם, זנות, סמים, מרמה או הימורים בלתי חוקיים. כעת על העבריינים לדאוג שהכסף יכנס למחזור במשק מבלי להדליק נורות אדומות אצל הרשויות, כלומר להזרים לפעילות לגיטימית לכאורה, כמו עמותות צדקה, חברות קש, מיזמים טכנולוגיים והלוואות. אחת הפעילויות הללו היא רכישת ומכירת יצירות אומנות, שאת שוויין האמיתי קשה לאמוד והן עשויות להסתכם במיליוני שקלים.

בשיטה זו גורם מסוים מטעם העבריין רוכש יצירה במזומן מאדם פרטי או מבית מכירות, ולאחר מכן מוכר אותה בסכום גבוה בהרבה. כעת יתקשו הרשויות להבדיל בין מקור הכסף - כלומר ממכירת היצירה במיליוני שקלים או מפעילות אחרת, והכסף הופך לכאורה לגיטימי.

עבירה חמורה שעונש כבד בצידה

במטרה למנוע את כניסת ההון השחור אל תוך המשק, ולהקשות על פעילות עבריינית, נחקק בשנת 2000 החוק לאיסור הלבנת הון. הסעיף השלישי לחוק זה קובע כי: "העושה פעולה ברכוש, שהוא רכוש אסור, במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועתו או עשיית פעולה בו, דינו - מאסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין". עוד נקבע כי: "העושה פעולה ברכוש או המוסר מידע כוזב, במטרה שלא יהיה דיווח לפי סעיף 7 או כדי שלא לדווח לפי סעיף 9, או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון, לפי הסעיפים האמורים, דינו - העונש הקבוע בסעיף קטן (א); לעניין סעיף זה, "מסירת מידע כוזב" - לרבות אי מסירת עדכון של פרט החייב בדיווח."

המשמעות היא שמצד אחד קיימת ענישה על פעולות ברכוש אסור שמטרתן להסוות את המקור שלו ואת פרטיו, ומצד שני גם ישנן פעולות שאסור לבצע ברכוש מותר. לעניין זה, רכוש אסור הוא זה שמקורו בעבירה באופן ישיר או עקיף, ששימש לביצוע עבירה או שאפשר את ביצועה, לרבות כספים במזומן או בתצורות אחרות. יש לציין כי האשמה והרשעה בעבירה זו של הלבנת הון יכולות להתקיים גם אם עבירת המקור (זנות וכדומה), לא הוכחה. בשורה התחתונה, מדובר בעבירה הנושאת ענישה חמורה מאוד, בין אם שנים מאחורי סורג וברית, ובין אם קנסות גבוהים ביותר שמטרתם לחלט את הכספים לטובת המדינה.